

Bruožai
Rašo V. G.

UŽKRITO LAPAS ANT UODEGOS.
NEĮVERTINS PASTANGŲ IR ST. PATRICK BUVĖS LIETUVIS.

Keli mūsų proletariški laikraščiai paleido gaudus, buk SLA. Pildoma Taryba tapusi apskusta apdraudos departamentui Harrisburgh, Pa. už tai, kad ji norinti perkelti centrą. O skundikais esą ne kas kitas kaip tautinio nusistatymo lyderiai.

Mes iš savo pusės galime pasakyti štai ką: žmonėms, kurių sąžinė gal but nėra visiškai gryna prisiepauoja visokie dalykai. Sykį katinui užkrito lapas ant uodegos, o tas norėdamas pasirodyti "didvyriu", o gal ir iš baimės ėmė šaukti, jog dangus griuva. Pašaukiami yra su šukavimu apie įskundimus.

Apdraudos departamentas ir be jokių skundų prižiūri, kiek galimybės leidžia, frater nalių organizacijų veikimą. Ne viską jis patiria, ne viską sužino, bet vis vien jis yra vyriausias kontrolierius. Bet jeigu, kuris eilinių narių, matydams daromą skriaudą sau arba organizacijai ir atsikreiptų į tą departamentą įskurdamas užtarimo nuo vienpusiškų viršininkų, tai kas čia tokiu? Pagal mūsų proletarių logiką, tai tokios narių reiktų išvyti į pipirų žemę; mes gi manom, jog tai kiekvieno laisvo piliečio privilegija.

Lietuva labai rimtai rengiasi prie pasaulinės parodos New Yorke. Ji turės savo paviljoną, plačiai dalyvaus lietuvių dienoj, rugsėjo 10; ji siūnia chorą, solistus, šokių instruktorius ir net dirigentą, kuris pamokins vietinius chorvedžius, kaip priruošti dainas.

Vietiniai chorvedžiai del to truputį raukosi, nes tas užgana jų ambicijas. Bet svarba ne tame. Mes prisibijom, kad Lietuva perplačiai neužsimotų ir nepadarytų per daug bereikalingų išlaidų.

Tos pasaulinės parodos rengiamos biznio išrovimais. Lietuviams iš jų mažai naudos, o kainuoja brangiai. Buvo viena panaši paroda Chicagoj. Lietuviai irgi turėjo savo triukšmingas "dianas" ir gražiai pasirodė. Bet po visų programų ir parodos užsidarymo bešališki kritikai pareiškė, jog geriausia visos pasaulinės parodos atrakcija buvo šokėja Sally Rand, kuri šoko prisidengusi vos keliom plunksnom.

"Muzikos žinios", kurias leidžia ALRK. Vargonininkų Sąjunga paskelbė ir gana rimtoji formoj, jog Airijos krikšto tėvas St. Patrick, dabar gyvenantis, buvęs lietuvis, Petrčkaitis.

Čia tai jau ištikro padarytas istorinis perversmas ir jei patys airiai apie tai sužinotų, tuojau patrauktų lietuvius į

SANDARA
THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

PENKTADIENIS, KOVO-MARCH 10 D., 1939 M.

METAI XXVI

No. 10

Sovietų Auksas Per Kauną Plaukia į Ameriką.

Kaunas. — Pastaruoju laiku daug Sov. Rusijos aukso iš vežama per Kauną į Ameriką. Mat, bolševikai perkasi visokios rūšies ginklų ir plieno savo statomiems Leningrade karui laivams. Taip pat užsakyti didelės, 16 colių kanuolės įvairioms tvirtovėms. Rusų dirbtuvės negali tokių kanuolių pagaminti.

Parapijos Sargas Iškelė Kleboną Už Įžeidimą

Raudondvario parapijos sargas iškelė baudž. bylą vietos klebonui už tai, kad klebonas jį vaginęs, įtarinėjęs, esą skundėjas vagias ir pardavinėjęs bažnyčios statybinių medžiagų.

Byla buvo nagrinėjama vasario 18 d. Kauno apylinkės teisme.

Teisme nepaaiškėjo, kad kaltinamasis būtų tiesiog ir konkrečiai įžeidęs kaltintoją; klebonas kalbėjęs bendrais posakiais.

Teisėjas Raudondvario kleboną išteisino.

PALANGA TURĖS MIESTO ROTUŠĘ

Palangos miesto savivaldybė pačiame mieste — vasarvietės centre prie Vytauto propektą turi nuosavus namus ir didelį sklypą. Priežiūros komisijai įsakius senosius namus metų bėgyje s-bė turi nugriauti.

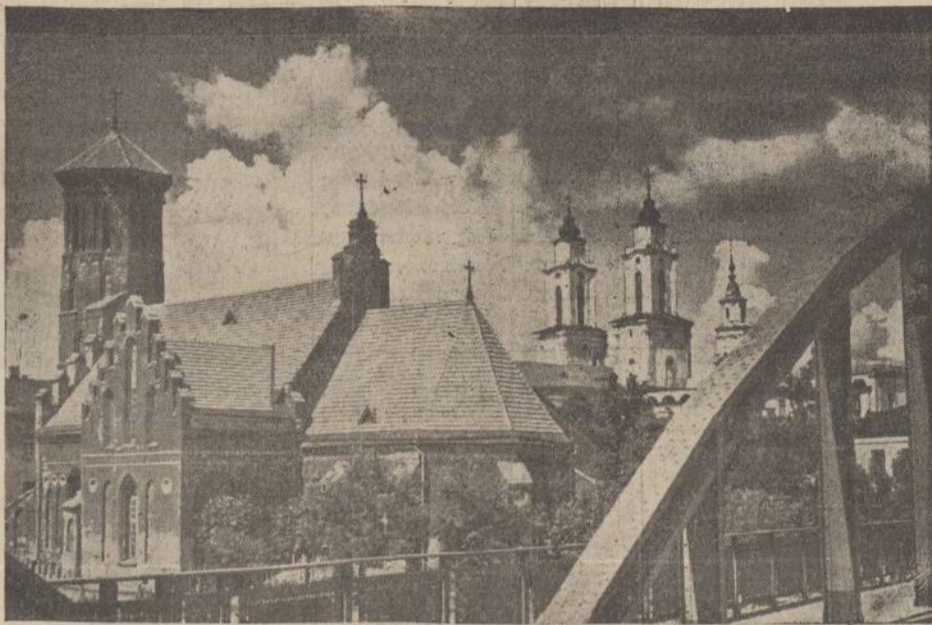
Manoma, kad tokiam puiškiam sklype kaip prieš porą metų buvo projektuojama s-bė pastatys didelius erdvius rūmus, kur be visų savivaldybės įstaigų, tilps visos visuomenės buveinės ir kt. įstaigos.

Balkano valstybės: Graikija, Rumunija, Jugoslavija ir Turkija nusprendė eiti išvien su demokratinėmis šalimis. Daug paveikė jį jas ir prez. Rooseveltą grežtas nusistatymas prieš diktatorių.

teismą už pasisavinimą jų nuosavybės.

Kadangi airiai buvo apkrikštyti, rodos, pentkam šimtmetį, tai mūsų protėviai dar tuo met garbino šventąją ugnį ir vargiai galėjo atsirasti toks drašulis, kuris siulytų kitiems Dievą, pats tikėdamas į Perkuną.

Pagaliau, jei buvo panašus misionierius, tai kodėl jis nekrėkštino pačių lietuvių, o nubėgo už jurių ir marių? Tas visas pasakojimas, žinoma, yra tik muzikalės fantazijos daras.

Kauno Miesto Veizdas, Žiurint Nuo Nemuno Kranto.

Nusišovė Vyras, Paskiausiai Nusinuodijo Žmona

Tragedija Kauno Maitininko Seimoje.

Kauno maitininkas Stasys Stunguraitis pastaruoju laiku kiek sirginojo ir pergyveno įvairių gyvenimo nepasisekimų. Jis savo ukyje — A. Panemunės valsč. nusišovė. Stunguraičio žmona, sužinojusi apie įvykusią nelaimę, tiek susinervavo, kad nusinuodijo. Ji su menkais gyvybės ženklais nugabenta į Kauno miesto ligoninę. Stunguraitis buvo apie 50 metų amžiaus. Paliko kelis vaikus.

Anglai ir Olandai Nori Pamatyti Lietuvos Vaikų Šokius

Šiomis dienomis Lietuvos kino-kronikos gamintojai iš Anglijos kinematografų b-vės "Panafoto" gavo laišką, kuriame prašoma atsiųsti filmų, kuriose būtų vaizduojami mūsų krašto vaikų šokiai ir dainos. Panašų laišką atsiuntė ir viena Amsterdamo filmų b-vė. Tiek anglai, tiek olandai labai nori turėti tokią filmą—kroniką, kurioje būtų atvaizduotos budingesnės Lietuvos vaikų dainos ir šokiai.

Tokią kroniką jau gaminama. Į Londoną ir Amsterdamą netrukus bus pasiųsta po 50—70 m. filmų juostų, kuriose užfiksuoti Lietuvos mažamečiai apsirėnę tautiniais drabužiais.

Keista Sutartis. — Didelė departamentinė krautuvė New Yorke pasirašė su darbininkų unijomis, kad ji nepardavinės importuotų iš Vokietijos, Italijos ir Japonijos prekių, nes tos šalys yra "totalitarinės".

Dr. J. Šliupas Paaukavo Brangių Žemėlapių Mokslo Reikalams.

Dr. Jonas Šliupas

Tautinio atgimimo veteranas ir aušrininkas Dr. Jonas Šliupas mūsų nepriklausomybės pradžioje atstovaudamas Lietuvai Londone pašventė daug laiko peržiūredamas Britų muziejaus istorinių žemėlapių kolekcijas ir atrankindamas ten esančius Lietuvos žemėlapius. Jis ten surado daugiau kaip 30 istorinių Lietuvos žemėlapių iš 17-to ir 18-to amžių ir savo lėšomis pasamdė oficialinį to muziejaus fotografą, kad tuos žemėlapius nu fotografuotų. Visa tai gerbiadam Dr. Šliupui kainavo daug darbo ir pinigų. Padaryta net 39 stambus (50 iš 40 centimetrų didumo) negatyvai, kuriuos visus dabar Dr. Šliupas dovanojo Lietuvos geografinėi draugijai.

Kasyklose. — Kelios dešimtys angliakasių, Hazelton, Pa. dar tebesėdi požemius ir atsisako išeiti iki kompanija jiems nepadidins mokesnio. Žmonos atneša jiems maisto, bet kaip ilgai jie galės laikytis tokiose nesantariškose sąlygose, sunku pasakyti.

Vėl Rengias Apieplėšti Čecho-Slovakija

Varšuva. — Lenkai ir vengrai suplanavo dar daugiau pasigrobtį Čecho-Slovakijos žemių, pasilimant Karpy Ukrainą. Spėjama, jog Vokietija ir Italija pritarš šiam planui. Kažin kaip jaustusi patys lenkai, jeigu jų valstybę kas pradėtų karpyti?

Tai Bent Užsigeidė Buti Kalviu

Pavogė Arklį, Kad But Kuo Užsimokėti Kalviui už Mokslą

Vladas Dreigva pas vieną ukininką tarnavo pusberniū. Jam nusibodo tarnauti, tai sumanė eit mokytis kalvio amatą, bet neturėjo pinigų užsimokėti kalmiui už mokymą, tai pavogė šeimininko arklį ir navedė parduoti.

Šis nevykęs Dreigvos bandymas buvo išaiškintas, arklis gražintas savininkui, o vaikėzas pasodintas į kalėjimą. Apygardos teismas sprendė ar Dreigva pakalintamas. Teismas jį pripažino pakalintamam, bet nutarė pakeisti kardomąją priemonę — paleisti ligi bylos išsprendimo iš kalėjimo ir atiduoti jį tėvų priežiūrai.

Pabėgo Laivas ir "Vandravoja" Juroje.

Londonas. — Visiems laivams, plaukiojantiems Airių juroje, duotas persergėjimas saugotis pavandeninio laivo, kuris pluduriuoja vandenį. Tas laivas buvo tempiamas į "junk shop", bet pakeliui atsipalaidojo ir nuėjo savais keliais.

Protinga moteris ieško už save protingesnio vyro, gi kvaila — kvailėsnė.

Nuotikiai SLA. Pildom. Taryboj

SLA Pildomos Tarybos Suvažiavimas Buvo Triukšmingas.

Nepaklausė Patarimų. Vajaus Reikalai. Namų Šeiminkė. Kun. Valadkos Pamokinimas.

Tik ką užsibaigęs SLA. Pildomos Tarybos suvažiavimas New Yorke neapsėjo be kvirčių ir vaidų. Ginčytasi, susibarta ir vėl susitalkinta, bet nieko tokio ypatingo nenutarta. K. Jurgelionis, "Tėvynės" red. buvo pridavęs anglų kalboj parašytą brošiūrą kaip pertvarkyti pildomą tarybą ir jos darbus, kurie eina labai nesklaidžiai.

Pildomos Tarybos nariai pažiūrėjo kreiva akim į tuos "patarimus" ir paliko juos šventai ramybei. Kontrolės komisijos narys kun. Valadka prieš jį prie K. Jurgelionio sako:

"Butų daug geriau, kad tu rūpintumes tik savo reikalais, o ne kitų..."

Pirmas Pažangos vėjus, kuris pusėtinai daug kainavo, didelių vaisių neatnešė. Per pusę metų prirašyta 600 narių. Tai vebeik normalis prieauglis. Tiek, paprastai įstoja ir be vajaus. Kas blogiausia, kad naujai įstojantiems nariams padarė tokius mokesnius, kurie veik du syk didesni negu apdraudos kompanijoj. Dabar tuos mokesnius peržiūrės iš naujo ir sumažins.

Visą dieną Pildomą Tarybą svarstė skundą buk "Vienybė" pasisavinanti "Tėvynės" popierį. Kaip žinome, susivienijimo organas spausdina mas ant jo popierio "Vienybės" spaustuvej. Pasaiko dažnai, kad galas popierio rutulio atlieka ir jis arba numetamas į šalį arba sunaudojamas viniojimui. Tas ir sudarė skundą apie "vogimą". Žinoma, iš to skundo nieko neišėjo ir jis buvo atmestas.

Taip pat išdo globėja p-lė E. Mikužiūtė išstumė adv. K. Gugį, išdininą, iš globotojo vietos susivienijimo nuosavybių Chicagoj, kurioj susivienijimas turi apie 20 namų. Adv. K. Gugis pavasario pabėgimo ir rendų kolektivimą kitiems. Dabar, kaip girdėt, p-lė Mikužiūtė pati viską atliks už 5 nuos. Bet vieno asmens neapribota globa kažin ar išeis susivienijimui ant sveikatos, nes gali kilti visokių įtarimų.

Buvo nutarta, kad centro

SANDARA

Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
MAIN OFFICE
814 W. 33rd St., Chicago Ill.
Calumet 6191

perkėlimui išleisti ne daugiau kaip \$25,000. Į tą sumą įtraukta ir namo pirkimas. Tačiau, apdraudos komisinerius prisieuntė iš Harrisburgh, Pa. laiška, kad centro nekelti iki jis enuždės savo O. K.

Prieš pildomos tarybos suvažiavimą ir jo pradžioj buvo paleista visokių paskalų prieš sekretorių M. J. Viniką. Yra žmonių, kurie norėtų užimti jo vietą ir savo pretenzijų jie neslepia. Bet jei M. J. Viniko ir atvirai nepuola, tai jo veikimą bando visaip trukdyti ir versti ant jo kitų nuodemes. — Narys.

Laivo Kapitonas Teisme

'Panevėžio' Byla Jurų Teisme

Jurų teismas nagrinėjo apystovas, kuriomis laivas "Panevėžys", plaukdamas iš Oslo į Klaipėdą, juroje pritruko kuro anglų ir tariamai maisto. Atsakovu buvo pašauktas to laivo kapitonas Marcinkus.

Teismas, išnagrinėjęs visas kelionės apystovas, pripažino, kad išplaukdamas iš Oslo, laivas anglų ir maisto pasiēmė pakankamai, anglų jis pritruko del nepaprastai didelės audros ir šalčių. Teismas kap. Marcinkui primetė tik tą kaltę, kad jis, turėdamas dar keilioliką tonų anglių, neplaukė į kurį artimesnį uostą, o plaukė į prieš vėją esantį Dancigo uostą. Taip pat teismas nagrinėjo ar kap. Marcinkus teisėtai atsisakė jam pasiulytosios pirmosios vilkikų pagalbos.

UTENA

Pabrango Samdiniai

Šią žiemą ir Utenos apylinkėje jaučiamas žemės ukio darbininkų trukumas, nors anksčiau to nebūdavo. Bernui mokama iki 600 litų metams, bet ir tai sunku gauti. Moterims mokama iki 350 litų metams. Ukinkinkai skundžiasi, kad tokios samdymo algos bus nelengva našta.

Vagone Rado Pamestinuką

Šiomis dienomis Kauno geležinkelio stotyje iš traukinio keleiviams išsivaikščiojus, trečios klasės vagone buvo kažkieno paliktas kudikis. Jis buvo atneštas į geležinkelio policiją, kuri jį perdavė "Lopšeiliui".

Mūsų Dvasios Vadas Gavo Jadvygos Ordiną.

Aną dieną turėjau garbės sutikti mūsų brolijos dvasios vadą, kuris atrodė labai linksmas ir smagus. Iš pradžių pamaniau ar tik nebus trupučiuką įsikausęs, nes tokie dalykai gali pasitaikyti ir brolijos siene. Paspaukęs jam ranką, tiesiog paklausiau:

— Ką gero žinai dvasios vade?

— O, svarbių dalykų. Tik ką gavau pranešimą, jog esu paskirtas "kavalerium".

— Kavalerium? Juk, rėdos, ir ligišioliai nebuvo ėmę šluobos, o šiaip sau gyvenai, — pastebėjau jam.

— Tu nesupranti kame dalykas. Mane apdovanojo ordinu — Jadvygos IV laipsnio.

— Keista, juk dvasios vadą nesimašai į politiką ir nesu girdėjęs, kad butum dalyvavęs lietuviškam veikime.

— Dėde Pakausi, tas tavo veikimas yra tik platinimas pagoniškos dvasios. Kas pradėjo jį ar ne atskalunai? Basanavičius, Šliupas, Kudirka nebuvo Praamžiaus pasekėjai ir ištikimi jo tarnai. Mano darbai ir siekimai yra Dievui molonė, o velniui kačerga, už tai ir gavau pažymėjimą.

— Bet kodėl tau paskyrė Jadvygos ordiną, o ne kokį kitą?

— Jei žinotum, tai tokių kvailių dalykų neklaustum. Ja dvyga atnešę lietuviams naują šviesą ir išganymą, kuri ir aš bandau įgyvendinti čia tarp brolijos narių.

— Su tuom aš visai nesutinku. Lenkai su Jadvyga "apmulkinu" Jogailą ir visus lietuvius, o apie išganymą negali būti kalbos.

— Šneki kaip tikras eretikas. Lietuvis gavo gražią, dorą karalienę, kuri neužilgo bus paskelbta šventąja.

— Apie jos dorą aš labai abejoju, nes gyvenama su Jogaila visad turėjo "burdingierių", o meiliskus romansus pradėjo nuo 13 metų amžiaus.

— Well, čia nieko tokio nuostabaus. Jogaila juk buvo 30 metų už ją vyresnis. Jeigu Adomas būtų buvęs daug senesnis už Jevą, tai Praamžius vietoj žalcio, būtų pritašęs Jie vai "burdingierių".

— Taigi ir tu, dvasios vade, pripažįsti, kad "enatų" neperdaugiausia buvo pas Jadvygą, o vienok priėmė jos ordiną. Tokio jasi pasielgimo aš nesuprantu.

— Klausyk, Dėde Pakausi, ir šventieji yra buvę griešnikais, be pasitaigę ir žiurėk kokią vietą dabar užima. Karalienė Jadvyga yra mūsų miešardinga globėja ir kodėl neprimiti jos vardu medalio?

— Besiklausant tavo kalbos įsitikinau, jog dvasios vadai ir tokio medalio neužsitarnavai! Budamas neva lietuviu, garbini lenkiškas karalienės ir dar kokias!

— O kaip gi su tais, kurie seniau pajūokdavo Lietuvą, o dabar gauna medalius? Tie žmonės bijodavo mūsų

himno, kaip velnias kryžiaus, o vienok jiems paskirtas net Gedimino ordinas. Man davė tik Jadvygą. O kas dėl garbinimo lenkiškos karalienės, tą darau verčiamas, o ne iš ištikinimo.

— O kas gi jus gali priversti?

— Duonos kašnis. Jadvyga davė mums tikėjimą, negerbėsi jos — pažeminsi ir jos dovaną. Nors kartais ir skauda širdis, bet reikia pataikauti aukštesniems už mane. Jadvygos ordinas pagelbės rinkti aukas ir sustiprins mano įtaką moterių tarpe.

Po šio paaikškinimo dvasios vadai atsiveikino su manimi ir nužingsniavo į žinyčią.

PASTABOS

45,000 LIETUVIŲ SOVIETU RUSIJOS.

Pagal paskutinį 1937 m. statistikos davinį surašinėjęs, Sov. Rusijoje esą 45,000 lietuvių, bet lietuviškai kalbą tik 22,000. Centrinėje Rusijoje yra apie 21,000, Gudijoje 7000 (iš jų 5,000 kalba lietuviškai), Ukrainoje taip pat 7,000, bet daugumas jų nutautėję. Apie 10,000 lietuvių yra Azijos Rusijoje. Iš jų lietuviškai dar kalba 6,000. Kai kur Sov. Rusijoje lietuviai gyvena atskirais kaimais ir sudaro net atskirus "kochozus".

Pasikeis Aplinkybės

Vienas Clevelando teisėjas nubaudė kelioliką pėsčiųjų už trukdymą važinėti automobilstams. Gal neužilgo Amerikoje ateis laikai, kuomet keliautojai kojomis turės imti leidimus ir lankyti egzaminus.

Kas Ilgiau Gyvena

Zinomas Philadelphiaus gydytojas paskelbė, jog ilgiau gyvena tie, kurie laiko burnas uždarę. Taip ištikro yra, ypač diktatoriškose šalyse. Prasižūk prieš Hitlerį, Mussolini ar Staliną ir busi "kaput".

Per Daug Suvalgo

Nebraska valstijoje buvo nutestas penkiems metams kalėjimo tulas Marvin Brown. Bet jis tiek daug suvalgo, jog kalėjimo viršininkas kreipėsi į gubernatorių, kad tas paliuosuotų M. Brown. Jis ir buvo paliuosuotas.

Protingas žmogus tik pasako moteriai, jog supranta ją, kvailas gi bando ją įrodyti.

Knygnešys Bielinis ir Rusų Žandaras.

Kartą bevažiuojantį žymųjį knygnešį Jurgį Bielinį užklupo rusų žandarai. Pasprukti nebuvo galima, teko imtis rizikos ir gudrumo.

Bielinis viena ranka ištraukė iš kišenės pinigų pluoštą, o kita ranka atkišo revolverį ir pasiūlė žandarui pasirinkti, kas jam geriau patinka: pinigai ar mirtis.

Rusų žandaras neilgai galvojęs pasiėmė pinigus ir Bielinį paleido savo keliais.

Mokslo Kampelis

KURIE JAVAI PIRMI ATSIKIRADO EUROPOJ

Miežiai yra seniausias žinomas javaš. Mažoj Azijoje, Egipte ir Europoje. Senovės samskričio kalboje miežiai taip ir vadinas javaš. Gal mūsų prabočiams tais laikais jie vintelis žinomas javas.

Dašuro paminkluose — piramidėse, Egipte, buvo rasta miežių ir kviečių liekanos iš kvirtirtojo tukstančio metų prieš Kristų.

Europoje rasta miežių tarp naujesniojo akmeninio amžiaus palaikų, o tas amžius buvo 6 iki 4 tukstančių metų atgal.

Tik vėliau iš Azijos atėjo kviečiai į Europą.

Pirminiai miežiai buvo tik tada dvieliai. Laikui bėgant, iš jų išauginti ketureiliai ir šešėiliai.

Senovės Egipte miežių duona buvo valgoma neturtingųjų. Senovės Romos armijos kareiviams buvo duodama po maišelį kviečių maistui: bet jeigu kuri armijos dalis nusikalsdavo, tai tulą laiką gaudavo tik miežių, vietoj kviečių.

Bet miežiai nėra prastas javas. Iki penkioliktojo šimtmečio švedijoje miežiai buvo beveik vienintelis plačiai naudojamas javas; o švedai ir tuomet buvo dideli ir stiprus žmonės. Iki šešioliktojo šimtmečio kviečiai ir rugiai beveik nebuvo vartojami maistui šiu rės vakarų Europoje.

Miežiai yra dažnai minimi senovės graikų didžiojoje poemoje "Iliadoj", kuri parašyta prieš 3,000 metų.

Senovės romėnai labai mėgo iš miežių pagamintą gėrimą.

Anais laikais virintų miežių skystimas buvo vartojamas jvairiems valgiams.

Senovėje, klasikinėje Graikijoje spiginti miežiai buvo laikomi labai svarbiu maisto daiktu.

Pas "Iliados" laikų graikus niekur nėra minima rugiai ir avižos. Šių javų dar neturėjo nei indai, nei egiptėnai, nei babiloniečiai, nei kinai.

Pirmausia rugiai ir avižos pasirodė pietinės Rusijos lygumose.

Iš pradžių buvo manoma, kad rugių duona skilviui "nesveika", o pasirodanti dirvose avižos buvo laikomos "piktžlėmis". Jeigu jos tada ir buvo sėjamos, tai tik pašauri.

Rugių duona dabar daugiau siai naudojama Lietuvoj, Sovietų Rusijoje ir Vokietijoje.

— "L. U."

DARBAI IR BIZNIS

Sėdėjimo Streikas. — Nautgatuck, Conn., šeši šimtai darbininkų United Rubber Co. paskelbė streiką ir suparalizavo dirbtuves. Jie reikalauja didesnio atlyginimo.

Statba Gyvėja. — Šiais metais federalė valdžia išleis apie porą bilijonų dolerių įvairiems statyboms darbams, kurie gali prilygti 1929 metų statybai.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

TMD. REIKALAI

Tėvynės Mylėtojų D-jos, Wisconsin Apskričio Suvažiavimas

PROTOKOLAS 12-TAS

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Wisconsin Valst. Apskričio Metinio Suvažiavimo, Laikyto Vasario 19 d., 1939 m., 1827 Linden Ave., Racine, Wisconsin.

1. Suvažiavimą atidarė pirmininkas J. A. Baukus su paveskinimo kalba, ragindamas delegatus prie aktyvaus veikimo TMD. darbuose. Nes, girdi, tie patys artojai, kurie Lietuvoj žemę arėme su žagre, čionai turime arti kultūros dirvą ir dirbti apšvietos darbus ir tvirta energija ir pasiryžimu.

2. Apskričio valdyba dalyvauja visa, išskyrus vice-pirm. J. Kasputį, kuris į suvažiavimą nepribuvo.

3. Šios TMD. kuopos dalyvauja su sekančiu skaitliumi delegatų: Milwaukee, Wis. 60 kuopa — J. A. Baukus ir V. Staupickas; So. Milwaukee, Wis. 6 kuopa — B. Pukis ir V. Statkus; Kenosha, Wis. 119 kuopa — J. Kasparas ir T. Jankauskas; Racine, Wis. 121 kuopa — J. P. Baukus, J. Kapočius, S. Mockus ir M. Kasparaitis. Viso 4 kuopos su 10 delegatų.

Laikė mandatų tvarkymo kalbėjo S. Mockus, T. Jankauskas, ir J. P. Baukus pareikšdami TMD. labai gražių ir sveikų minčių.

4. Skaitytas protokolas iš 11-to suvažiavimo likosi priimtas vienbalsiai.

5. Valdybos pranešimai. Pirm. J. A. Baukus pranešė, kad darbavosi visais apskričio reikalais ir dalyvavo buvusiam piknike. Rašt. M. Kasparaitis surašė protokolą, sušaukė šį suvažiavimą ir atliko visus kitus apskričio reikalus. Išd. V. Staupickas pranešė, kad apskričio pinigai randasi banke ir atatinka sulig knygų. Org. J. P. Baukus su viltimi ir pakilusiu upu žiūrį ir gerą ateitį ir mano atgaivinti kaimyniško

se kolonijose buvusias TMD. kuopas.

Valdybos išduoti raportai priimti vienbalsiai.

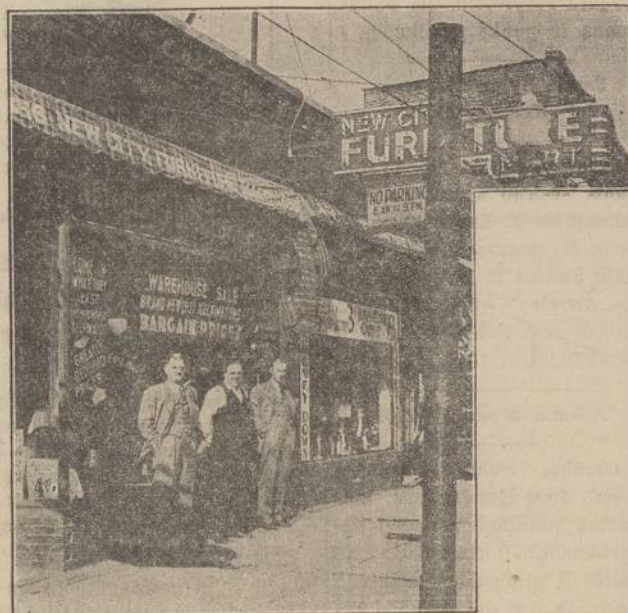
6. Varde Komiteto V. Staupickas išdavė pikniko raportą, kuris atsibuvo 10 dienų liepos, 1938 m., Badger Parke, South Milwaukee, Wis. ir nuo kurio liko pelno \$10.65. Pikniko surengime daug darbavosi B. Pukis. Pikniko raportas priimtas su padėka.

7. Nebaigti reikalai. V. Staupickas pranešė, kad apskričio valdyba yra nutarus ir pinigai sumoje 5 dol. jau išmokėta T. M. D. Seimo delegatui iš Wisconsin J. Kaspučiui, dalies kelionės lėšų padengimui. Šis reikalas suvažiavimo dalyvių užgirtas ir baigtas.

8. Nauji tarimai: TMD. visos organizacijos reikalais. C. V. Rašt. M. Kasparaitis pranešė dabartinio laiko veikimą, kad dabar TMD. eina vajus per 6 mėnesius, prasidėjęs su pirma diena sausio ir baigsis su pirma diena liepos. Ir pastebėjo, kad krivulės keliu yra nutarta pusė esamų knygų pasiūsti į Lietuvą švietimo Ministerijai. Ateinančiais 1940 metais yra manoma išleisti dramaturgo Nagarnausko raštus.

Šis apskričio suvažiavimas nutarė, kad Centralinė Valdyba pasistengs nariams duoti knygas į laiką. Perkamų Lietuvoj knygų lapai turi būti nukarpyti taip, kad vėliau pa tiems nariams nereiktų ty knygų lapus karpyti arba piauštyti. Dėl čionai priaugusio jaunimo leisti knygas anglų kalba, lietuviškoj dvasioj. Per spaudą vesti platesnę agitaciją aiškinant lietuviams T. M. D. reikalingumą. Laiškais kreiptis į TMD. buvusių kuopų veikėjus raginant buvusias kuopas atgaivinti. Kreipti domes į Kanados lietuvius atsi-kreipiant prie p. V. Širvydo, panelės Aukštaitės ir kitų Kanados veikėjų prašant sutverti TMD. kuopą. Pilnai užgirtame Centralinės Valdybos paskelbtą vajų naujų narių prašymui. Duodame garbės žodį, kad šio apskričio visos kuopos per šį vajų padvigubins narių skaičių. Prašome visų T.

Padidino New City Furniture Mart Krautuve.

New City Furniture Mart, lietuvių rakandų krautuve, 1654-56 W. 47th St. tapo atidaryta trys metai atgal, sparičiai auga ir įeigija vis daugiau ir daugiau rėmėjų.

Siomis dienomis New City Furniture Mart padidino biznį užimdami šalimais buvusią krautuve. Bus įdėta naujo stako ir gerų bargenų.

Sios bendrovės prezidentu yra W. Kasmauskas; vice-prezidentu W. Bazar. Juos čia matome paveiksle iš šonų.

pikniko pelną	10.65
Iždas pasidaugino	43.92
Nutarta pirm. J. A. Baukui už suvažiavimą išmokėti kelionės tikietas	1.00
Ižde pinigų liko	\$42.92
10. Iš kuopų stovio pranešimai.	
6 kp. atstovas B. Pukis pranešė, kad šiais 1939 m. tikrai mano susitvarkyti ir naujų narių gauti.	
60 kp. ats. V. Staupickas pranešė, kad narių turi 8, išde pinigų 2.50 ir kad išrinko organizatorių į dabartinį T.M. D. Vajų.	
119 kp. per J. Kasparą pranešė, kad narių turi 12; ižde pinigų — \$5.00. Šiais metais paskelbus C. V. vajų tikrai mano kuopoj turėti nemažiau kaip 25 narius.	
121 kp. atstovas M. Kasparaitis pranešė, kad kuopoj yra 15 narių ir ižde pinigų \$38.78. Nariai yra pasiryžę kuopą padvigubinti nariais. Ši kuopa pernai ir šmet dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose. Ir yra aukavus Ginkly Fondui 5 dolerius. Taipgi mano steigti lietuvių kalbos mokyklėlę.	

DIDELĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Rengia ir prižiuri LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Populiariau Ekspresiniu Garlaiviu

EUROPA

Išplauks iš New Yorko

GEGUŽĖS 13, 1939

Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną ir Klaipėdą

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Persikelė į Naują, Gražiai Įstaisytą Vietą

BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

Žiemos Sezono Proga Didelis Drapanų Stako Išpardavimas

Ivairių Mady ir Spalvų Siutai Laibiems ir Storiems Vyrams Visokios Mieros—nuo

\$15.00 ir aukščiau

Taipgi turime kelinių, skrybėlių, marškinių ir t.t., kuriuos parduodame numazinta kaina Krautuve adara pirmadieniais trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 6 v. vakaro. Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 dienų

KVIEČIA PETRAUSKAS IR SUNUS

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 10 — March 10, 1939

VOLUME X

Lithuanian Language In High Schools.

There was a committee organized to introduce the Lithuanian language in the Chicago High Schools. This was several weeks ago, yet nothing has been done to accomplish this feat.

Since the school term is almost ended it seems that it is too late to do anything for the present, but can't they get together and plan for the future? In my opinion two things can be done: first, to get the school authorities to introduce Lithuanian language; second, to get enough students to study this language. I think enough students can be induced to study Lithuanian, for they are interested in it, already. Only we have to make a first step in this direction and start the ball rolling.

—Josephine Sokas.

A Well Known Actor Died in Baltimore.

Peter Francis Weisingoff, Jr., died suddenly Tuesday, February 28, at the age of 28 years. He was a Lithuanian and a prominent member of the Baltimore amateur theatrical colony.

He has been associated with Junior and Senior Vagabond Players, taking prominent roles, among others in the productions "Excursion", "Post Road" and "As Husband Go". The news of his death was sent to us by Mr. Charles Laukaitis.

See Lithuania in Picture....

The Motuzai Brothers are to show their interesting and educational films at Worcester, Mass., March 12, at the Lithuanian Club, 12 Vernon Street. We hope that you enjoy the films as much as we did in Chicago.

Attention!

The Lithuanian Jr. League, are to hold a dance, Saturday, March 25th, Sandara Hall, at 814 W. 33rd St. This is their second affair and they need support of everyone, so come on and enjoy yourself.

SO. BOSTON, MASS.

The people in South Boston can also look forward to seeing these films for they are to be shown there March 19, at the St. Peter's Parish Hall, at West 6th Street. Don't miss it if you can possibly make it.

WELL KNOWN FLYER, P. SALTENIS IN CHICAGO

Last summer, Mr. P. Saltenis went to Lithuania with his airplane and presented it to the Lithuanian Aviation Club. Upon his return he paid a visit to Chicago and was the

Very Briefly

DO YOU KNOW THAT

Anna Jakaitis, is our sailorette, she has received letters from several different parts, not only from ports but cities in America as well. What technique do you use, Ann?

Dr. K. Drangelis is a changed man since he has seen the bathing beauties of Florida. How did you make out, Doctor?

Minnie Augustine, makes a good housekeeper, she was seen scrubbing the floor the other day. I heard that she can cook, too. Does that mean you are getting in practice for the near future, Minnie?

Mr. A. Pocius has been elected president of a certain committee for the New York World's Fair. We wonder if some of his plans include the showing of beauties, who enjoy his company.

Betty and Fanny Strodonski, well known dancers, are becoming too exclusive and won't do anything else but dance. What is this sudden interest that draws you from the social activities, lately?

Mr. Dauzvardis, the Lithuanian Consul in Chicago, succeeds in arranging the most successful meetings, by pleasing personality, and by his serving refreshments and can do to everyone, free of charge.

— E. J. S.

HISTORICAL CORNER

Story of Birute

The name Birute is very popular among the Lithuanians. The reason is that during the fourteenth century there was a fisherman's daughter, whose name was Birute. She was very beautiful and had a personality that won the love of everyone from far and near. When the Grand Duke of Lithuania Keistutis met her at Palanga, he asked her to be his wife. She accepted his proposal and by her simplicity and charm she became an idol of her people.

Lithuanians Defeat Germans. In 1410.

In 1410 occurred a great battle between the united Lithuanian forces, under Vytautas the Great, and the German Crusaders at Gruenvald or Zalgiris. The Germans were defeated at this battle and their leaders were taken prisoners.

If at that time the Lithuanians had taken advantage of the victory, the Germans might not have become the powerful country they are today.

guest of honor at Sandara's, Wednesday.

Accepted Christianity.

The old religion of Lithuania was very closely related with the life of the nation. That is why the Lithuanians weren't so willing to forsake it.

When Jogaila, ruler of Lithuania, married the Polish queen Jadvyga, in 1385, she asked him to change the religion of the people and for that reason Christianity had to be accepted. Along with Christianity, came the Polish influence and language. This new foreign spirit gradually weakened Lithuania and her people.

The result of this is that Lithuania today is a small part of what she was centuries ago.

— Elizabeth Seknavičius-Saknytė.

Pavasariui Artėjant Daugelis Rengiasi Aplankyti Lietuvą

Ta progą švedų Amerikos Linija išplauks dvi skaitlingos ekskursijos į Lietuvą, rengiamos kooperuojant Liet. Laivakorėjų Agentų Sąjungai Amerikoje. Pirmoji išplauks iš New Yorko m. s. "Gripsholm" laive Gegužės-May 31 d. per Gothenburgą tiesiog į Klaipėdą, laivo nemainant. Antroji ekskursija tam pačiam laive Liepos-July 1 d. per Gothenburgą-Stockholmą ir iš čia moderniškoju laivu "Marieholm" į Klaipėdą. Antra ekskursija vadovaus VI. Mučinskas, švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas.

Jau laikas užsiskirti laive vietą-kajutę. Visais reikalais malonėkite kreiptis į bet kurį vietinį lietuvių laivakorėjų agentą, arba į bet kurią S.A.L. raštinę. — V. M.

Vilkavišky Mirė Žymus Knygnešys J. Kemėža

Neseniai mirė spaudos draudimo laikų knygnešys Jonas Kemėža, 73 metų amžiaus.

A. a. J. Kemėža lietuviškos spaudos iš anapus sienos gabenimo darbą pradėjo būdamas 16 m. amžiaus begyvendamas K. Naumiesty.

Grįžęs iš rusų kariuomenės J. Kemėža, 1891 m., apsigyveno Vilkaviškio mieste, kur pašto įstaigoje gavo paštininko vietą. Bevežiodamas neliečiamas siuntas iš Vilkaviškio K. Naumiestiu ir atgal, pasidarė jau nebe knygnešys, bet knygvėžiu. Nuvykęs Naumiestiu knygą paimdavo iš, tuo laiku ten gyvenusiu, Dr. Bagdono, o jei jo nebudavo, tai knygą perduodavo M. Viltrakis, būvęs Vilkaviškio apskr. felčeriis, ir jas veždavo į Vilkaviškį Dr. Matulaičiui.

Pavojiingą knygnešio darbą J. Kemėža dirbo iki 1903 m., kol neteko tarnybos.

Country Road in Lithuania During Busy Summer Time.

Žinios iš Lietuvos

Susibarė Su Išsigėrusiu Žentu ir Užmušė Jį.

Šiomis dienomis, Beržinių kaime, Vilkaviškio apskr. 72 m. senis Blimkevičius užmušė savo žentą R. Feterovskį. R. Feterovskis grįžęs girtas iš Keturvalakių su draugais namo ir dar namie vaišinęs. Nusigėręs žentas pradėjo kabinėtis prie uošvio, ir senis, besigindamas, nutvėrė kočelą ir sudavė juo Feterovskiui į galvą. Feterovskis apšvaigo ir sukniu bo ant skeidry. Tik ryte pastebėta, kad jis negyvas. Senio smugis buvęs pakankamai stiprus ir sutruškines Feterovskiui galvos kiaušą.

SUNKIAI SERGA GEN. BULOTA.

Patirta, kad sunkiai gripu serga ats. gen. Bulota. Prieš keletą dienų ta pat liga sunkiai sirgo jo žmona. Generalas yra nuolatinėje gydytojo priežiūroje.

Spaudoje gen. Bulota parengsė tuom, kad gruodžio mėnesio pradžioje, 1926 metais paleisti iš kalėjimo bolševikai numušė jam kepurę. Ir šis incidentas buvo vartojamas patėisinimui perversmo.

— Vyr. Tribunolas paskelbė motyvuotą sprendimą, kuriuo iš elektros b-vės priteista Kauno savivaldybei 80,821 lt. už permokėjimus stočiai 1931 m.

Sunus, 31 Metų, Nori Mokintis, Bet...

Butrimonių valsč. viršaitis nubaudė Puniuos gyventoją Petra Markevičių 20 lt. pabauda už tai, kad neleido pradž. mokyklon savo sunaus, kuris turi 31 metus amžiaus.

BIRŽŲ MIESTUKO JAU NEBEPAZINTUMET.

Kas Biržus matė prieš dvidešimt ar bent penkiolika metų, tas dabar kraipo galva ir niekaip nebegali jų atpažinti. Miestas iš pagrindų pakeitė savo veidą. Prieš karą buvęs tarp dviejų upių — Apšėios ir Agluonos apskūres miestas, garsus gal vien Radvilų pilies griuvėsiai, dabar išaugo į visiškai padorų provincijos miestą su maždaug 8 tukstančiais gyventojų.

Lietuva Dalyvaus Pasaulinėj Parodoj Romoje.

Lietuvos vyriausybė pranešė Italijos pasiuntiniui, kad Lietuva oficialiai dalyvaus pasaulinėj parodoj 1942 metais Romoje. Iš Baltijos Skandinavijos valstybių Lietuva yra pirmoji, kuri pranešė apie savo sutikimą dalyvauti toje parodoje.

GARSINKITES "SANDAROJE"

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN Association of Chicago

4192 ARCHER AVENUE (NORTH-EAST CORNER ARCHER and SACRAMENTO AVE.)

United States Government priežiūroje ir kiekvienai ypatai pinigai APDEAUSTI iki \$5,000.00. Turtas virš \$2,700.00—Reserve, atsargos fondas virš—\$220,000.00

ISMOKEJOME 4% UZ PADETUS PINIGUS.

Duodame paskoias ant 1-mų Morigičių, nuo 1 iki 20 metų lengvais mėnesiniais atmokėjimais.

Safety Deposit Dežutes Galima Pasirenduoti OFISO VALANDOS: nuo 9 ryto iki 5 val. Seredom nuo 9 iki 12 d., Subatom nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION of CHICAGO

4192 Archer Ave. — Phone Lafayette 0461

JUSTIN MACKIEWICH, President. HELEN KUCHINSKAS, Sec.

Ir Jurbarkas Statys Didelį Uostą

Nemuną tarp Salos ir Jurbarko kranto numatoma užtvėnkinti ir įrengti uostą, o upės srovę nukreipti Kidulių krantu. Uostas Jurbarko labai reikalingas, nes laivai negali žiemą mavit Mityvos upėje, kuri nešdama ledus, pavasarį laivus dažnai aplaužo. Siemmet taip pat smarkiai nukentėjo laivai "Nemunas", "Aksena", "Kapela" ir trys baidokai, iš kurių vienas net smarkiai. Be to, pradėję eiti ledai sutriuškino pantoninį keltą. Jurbarkiečiai daro žygių, kad uosto įrengimo darbai prasidėtų dar siemmet.

"Lietukio" Pašalpa Zvejams.

"Lietukis", suprasdamas sunkią jūros žvejų buklę, Vitės žvejams padovanojo 7,294 kg. gazolino. Gazolinas išdalintas visiems žvejams kuterių savininkams. Pereitą pavasarį — "Lietukis" Vitės ir kitų pajurio vietos žvejus apdovanojo alyva.

Bylą Pralaimėjęs Keršijo Savo Priešui.

Liudas Palaima ir Viktoras Zitkevičius Ukmergėje turėjo

M. J. KIRAS Home Builders Real Estate

NOTARY PUBLIC INSURANCE OF ALL KINDS

3251 So. Halsted St.

MARGUČIO RADIO PROGRAMAI

Pirmadienis, antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis ir šeštadienis nuo 9:30 iki 10:30 p. m. Sekmadienis — 1:00 iki 2:00.

Atnaujinkit Prenumeratą

Niekados nėra vėlu užsiprenumeruoti Margutį, bet atnaujinti prenumeratą reikia laiku. Siųskite dolerį per laišką del prailginimo.

REAL ESTATE

TEIKIAME PATARIMŲ MORGICŲ IR TAKSŲ KLAUSIME...

Turime Visokių Bargenų Namų Pirkėjiems...

NOTARY PUBLIC INSURANCE IR PASKOLOS.

2608 West 47th Street Tel. Lafayette 1083

DVI MODERNISKOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS

JUCUS SISTERS RESTORANUOSE VISUOMET GERAS IR SKANUS VALGIS, GERAS IR MALONUS PATARNAVIMAS — ZEMOS KAINOS.

Jucus Sister Restaurants

3241 So. Halsted Street 1608 West 47th Street CHICAGO, ILLINOIS

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR

Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdrėbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2423 W. 64th Street Tel. Hemlock 6240

Pagelba Nuo Reumatizmo ir Sausgėlės

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaukų Gėlmu, arba Mėslungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per pasta 55c ar dvi už \$1.05. Dukart tyrtiesnė — 75c.

Knyga: "EALINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street Chicago, Ill.

